

SOẠN BÀI CHIẾU DỜI ĐÔ

Hướng dẫn soạn văn 8 bài Chiếu dời đô ngắn gọn và soạn bài Chiếu dời đô phân luyện tập trang 51 sách giáo khoa Ngữ Văn lớp 8 tập 2

HƯỚNG DẪN SOẠN BÀI CHIẾU DỜI ĐÔ

Câu 1

Mở đầu Chiếu dời đô, Lí Công Uẩn viện dẫn sử sách Trung Quốc nói về việc các vua đời xưa bên Trung Quốc cũng từng có những cuộc dời đô. Sự viện dẫn đó nhằm mục đích gì?

Trả lời

Chiếu dời đô, Lí Công Uẩn viện dẫn sử sách Trung Quốc nói về việc các vua đời xưa bên Trung Quốc:

- Nhà Thương đến vua Bàn Canh năm lần dời đô.
- Nhà Chu ba lần dời đô.

→ Các triều đại lớn trước đó dời đô nhằm mục tích mưu toan nghiệp lớn, xây dựng vương triều thịnh vượng, mở tương lai lâu bền cho thế hệ sau.

- Kết quả các cuộc dời đô mang lại sự bền vững, hưng thịnh cho quốc gia.

→ Lý Thái Tổ dẫn ra dẫn chứng cụ thể về triều đại Thương Chu để làm cứ liệu khẳng định việc ông dời đô là điều tất yếu hợp đạo lý.

Câu 2

Theo Lí Công Uẩn, kinh đô cũ ở vùng Hoa Lư (Ninh Bình) của hai triều Đinh, Lê là không còn thích hợp, vì sao?

Trả lời

Theo Lý Công Uẩn, kinh đô cũ ở vùng Hoa Lư (Ninh Bình) của hai triều Đinh, Lê không còn phù hợp với:

- Hai nhà Đinh, Lê tự làm theo ý mình, khinh thường mệnh trời, không theo dấu cũ nhà Thương Chu.
- Triều đại không hưng thịnh, vận nước ngắn ngủi, nhân dân khổ cực, vạn vật không thích nghi.

▪ Việc đóng đô của hai triều Đinh, Lê vẫn cứ đóng đô ở Hoa Lư chứng tỏ thế và lực của cả hai triều chưa đủ mạnh (vẫn còn dựa vào thế núi sông).

→ Thể hiện tầm nhìn sâu rộng của vua Lý Thái Tổ.

Câu 3

Theo tác giả, địa thế thành Đại La có những thuận lợi gì để có thể chọn làm nơi đóng đô?

Trả lời

Theo vua Lý Công Uẩn, địa thế của thành Đại La có những ưu thế để đóng đô:

- Từng là kinh đô cũ của Cao Vương.
- Thuận lợi địa hình: rộng rãi, bằng phẳng, cao ráo, thoáng đãng, không bị lụt, muôn vật phong phú.
- Thuận lợi chính trị, văn hóa: chốn hội tụ bốn phương trời, mảnh đất muôn vật tốt tươi.
- Thuận lợi phong thủy: trung tâm trời đất, thế rồng cuộn hổ ngồi.

→ Thành Đại La hội tụ đủ những ưu thế vượt trội của vùng đất xứng đáng kinh đô của đất nước.

Câu 4

Chứng minh Chiếu dời đô có sức thuyết phục lớn bởi có sự kết hợp giữa lí và tình.

Trả lời

Lấy sử sách làm chỗ dựa cho lí lẽ, lại lấy lí lẽ khuôn thước ấy mà soi vào thực tế của hai triều Đinh, Lê để thấy rằng việc dời đô là tất yếu và cuối cùng đưa ra sự lựa chọn, khẳng định Đại La làm nơi đóng đô mới tốt nhất, tác giả của bài chiếu đã thiết lập một lập luận chặt chẽ, sáng rõ. Hình thức văn xuôi có đan xen những câu mang sắc thái biểu cảm và những câu văn biền ngẫu giàu nhạc điệu, cân xứng, nhịp nhàng (cặp đoạn câu cân xứng, sóng đôi: “Đã đúng ngôi...; lại tiện hướng...”, Địa thế...; đất đai...) góp phần tích cực tạo nên sức hấp dẫn của bài chiếu.

Câu 5*

Vì sao nói việc Chiếu dời đô ra đời phản ánh ý chí độc lập, tự cường và sự phát triển lớn mạnh của dân tộc Đại Việt?

Trả lời

Việc dời đô phản ánh ý chí độc lập, tự cường và sự phát triển lớn mạnh của dân tộc Đại Việt vì:

- Khi từ bỏ vùng núi hiểm trở Ninh Bình ra thành Đại La, nơi giao lưu trọng yếu có nghĩa là nhà Lý đủ sức mạnh phòng thủ đất nước, chống lại sự xâm lược phương Bắc.
- Đại La là nơi trung tâm, có địa thế thuận lợi, để đất nước phát triển về kinh tế, dân có cơ hội phát triển.
- Dời đô là dám đưa kinh đô ra đồng bằng chính là phản ánh sự lớn mạnh về thế lực, sự bản lĩnh khi dám đương đầu với thách thức.
- Dời đô còn thể hiện tầm nhìn chiến lược, sự hiểu biết sâu rộng của người đứng đầu đất nước.

→ Việc dời đô khẳng định ý chí độc lập, tự cường, sự phát triển lớn mạnh của dân tộc Đại Việt có thể tự dựa vào sức mạnh của mình để đương đầu với thách thức mới.

Hướng dẫn soạn bài chiếu dời đô phần luyện tập

Chiếu dời đô có sự kết hợp chặt chẽ, hợp lý giữa lý và tình theo mạch lập luận:

- Đầu tiên, dẫn chứng lịch sử về các triều đại dời đô và trở nên hưng thịnh – do phù hợp với mệnh trời và lòng dân.
- Dẫn ra nhà Đinh, Lê tiền triều tự làm theo ý mình vẫn đóng đô ở Hoa Lư khiến có cho vận mệnh suy, dân không phát triển.
- Khẳng định và ngợi ca vị thế của thành Đại La: vị trí địa lý, thế đất, thuận lợi giao thương phát triển kinh tế.
- Vua Lý đánh giá Đại La là chốn hội tụ trọng yếu của bốn phương trời, là kinh đô bậc nhất của đế vương muôn .

→ Chiếu dời đô có sức thuyết phục do nhà vua có tầm nhìn đúng đắn, sâu sắc về thành Đại La- Thăng Long. Lời dụ chiếu được trình bày qua lối văn biền ngẫu, đối thoại mở với bề tôi → hợp lý hợp tình.

SOẠN BÀI CHIẾU DỜI ĐÔ NGẮN NHẤT

Câu 1

Sự viện dẫn sử sách Trung Quốc nói về việc các đời vua xưa bên Trung Quốc cũng từng có những cuộc dời đô nhằm mục đích:

- Minh chứng cho việc dời đô là theo mệnh trời nên những đất nước ấy đều hưng thịnh.

- Tiền đề cho lí lẽ ở phần sau, khi các đời vua không dời đô và đất nước, nhân dân phải gánh chịu nhiều hậu quả.

Câu 2

- Theo Lí Công Uẩn, kinh đô cũ ở vùng núi Hoa Lư của hai triều Đinh, Lê không còn phù hợp, vì:

- Hai nhà Đinh, Lê tự làm theo ý mình, khinh thường mệnh trời, không theo dấu cũ nhà Thương Chu.

- Triều đại không lâu bền, số vận ngắn ngủi, nhân dân khổ cực.

- Việc đóng đô của hai triều Đinh, Lê vẫn cứ đóng đô ở Hoa Lư chứng tỏ thế và lực của cả hai triều chưa đủ mạnh, vẫn phải dựa vào địa thế núi sông hiểm trở. Đến thời Lí, đất nước phát triển, việc đóng đô ở đây đã không còn phù hợp nữa.

Câu 3

- Những thuận lợi để Đại La được chọn làm nơi đóng đô:

- Về lịch sử: Kinh đô cũ của Cao Vương

- Về vị trí địa lý: ở nơi trung tâm đất trời, ở thế rồng cuộn hổ ngồi, mở ra bốn phương Nam Bắc Đông Tây, có núi lại có sông: đất rộng mà bằng phẳng, cao mà thoáng, tránh được nạn lụt lội.

- Về vị trí chính trị văn hóa: là đầu mối giao lưu “chón tụ hội trọng yếu của bốn phương trời.

⇒ Thành Đại La có đủ mọi điều kiện để trở thành kinh đô của đất nước.

Câu 4

Chiếu dời đô có sức thuyết phục lớn bởi sự kết hợp giữa lí và tình

- Trình tự lí lẽ mà Lí Công Uẩn đưa ra để khẳng định sự cần thiết của việc dời đô:

- Viện dẫn sử sách các triều đại lớn ở Trung Quốc đã có nhiều cuộc dời đô và trở nên hưng thịnh, bền vững.

- So sánh với sự tàn lụi của nhà Đinh Lê khi không chịu dời đô.

- Đưa ra những thuận lợi về vị trí địa lí, hình thế núi sông, sự thuận tiện trong giao lưu, phát triển về mọi mặt của thành Đại La.

- Ngôn từ mang tính chất đối thoại, tâm tình ở hai câu cuối bài chiếu có tác dụng:

- Thể hiện sự hương xót của nhà vua trước triều Đinh, Lê ngấn ngùi.
- Tạo sự đồng cảm giữa vua và thần dân.
- Sự tôn trọng bề tôi của nhà vua: “Các khanh nghĩ thế nào”

Câu 5

- “Chiếu dời đô” ra đời phản ánh ý chí độc lập, tự cường và sự phát triển lớn mạnh của dân tộc Đại Việt:

- Quyết định dời đô từ Hoa Lư về Đại La chứng tỏ đất nước ta đã có đủ tiềm lực để bảo vệ và phát triển đất nước, không cần phải thu mình nhờ núi sông chôn Hoa Lư bảo vệ.
- Thể hiện nguyện vọng giang sơn thống nhất, cuộc sống yên bình, phồn thịnh của nhân dân.
- Dời đô còn thể hiện tầm nhìn chiến lược, sự hiểu biết sâu rộng của người đứng đầu đất nước.

Luyện tập

- Chiếu dời đô có kết cấu chặt chẽ, lập luận giàu sức thuyết phục

- Viện dẫn sử sách các triều đại lớn ở Trung Quốc đã có nhiều cuộc dời đô và trở nên hưng thịnh, bền vững. Do đó, tạo sự tin tưởng, thuyết phục cho người đọc.
- So sánh với sự tàn lụi của nhà Đinh Lê khi không chịu dời đô, từ đó thể hiện được sự cần thiết của việc dời đô.
- Đưa ra những thuận lợi về vị trí địa lí, hình thế núi sông, sự thuận tiện trong giao lưu, phát triển về mọi mặt của thành Đại La. Từ đó khẳng định được Đại La là vị trí tốt nhất để dời đô.

Xem thêm các bài soạn khác:

- [Câu phủ định](#)
- [Soạn văn 8 bài ngắm trăng](#)

Trên đây là nội dung tài liệu hướng dẫn [soạn văn 8](#) bài chiếu dời đô nằm trong chương trình học môn Ngữ Văn lớp 8 đã được doctailieu.com biên soạn với mục đích giúp các em học sinh tham khảo. Để học tốt hơn, các em nên tự soạn bài theo những kiến thức của bản thân. Chúc các em luôn đạt kết quả cao trong học tập.